

No alçaràs fals testimoni contra el teu proïme

per Pedro Puigvert.

Està relacionat directament amb les formes de parlar, amb la falsedat, el testimoniatge en els tribunals i sobretot amb la mentida. Planteja qüestions que moltes vegades no ens formulem en relació amb el proïme, el qual és esmentat explícitament, cosa que no ocorre en els altres manaments que també tenen al proïme com objectiu.

Fixeu-vos que unes paraules, segons com hagin estat dites, poden destruir a una persona, una llar, un negoci o la reputació d'algun. Pot ser que la ploma sigui més poderosa que l'espasa, però la llengua és més forta que les dues. Agustí d'Hipona, notable teòleg del segle V, va dir que "cap metge pot guarir les ferides que infligeix la llengua".

Observem que en els deu manaments, Déu primer ens assenyala l'actitud que devem tenir cap a ell, després cap als nostres pares, el valor de la vida, la importància del matrimoni, i sobre les possessions. Ara crida la nostra atenció sobre ús de la llengua (Jaume 3:5-6) i ens adverteix de manera poderosa sobre el seu maneig. Analcem el manament per parts:

1. La mentida

El novè manament és la forma que té Déu de dirigir els nostres pensaments cap al que parlem i com parlem, i no només en relació amb el proïme, sinó de tot el que diem. El manament inclou la prohibició de mentir. Una de les característiques que manifesta la nova vida en Crist és que la persona regenerada ja no esmenti (Col. 3:8-9). Segurament, abans de la seva conversió havia viscut una vida de mentides, però ara ha deixat les velles pràctiques endarrere al posar-se en mans de Crist. És realment lamentable que en la societat que vivim, la mentida s'hagi convertit en un estil de vida; moltes persones estan tan acostumades a mentir que enganyen fins i tot quan no tenen necessitat. És com una malaltia crònica. Moltes relacions humanes es basen en l'art de la mentida fins al punt de ufanejar-se per haver embullat al proïme mentint-li.

Una mentida ens lliura d'una invitació indesitjada, de parlar amb altra persona si no tenim ganes, d'assistir al treball un dia. Pot ajudar-nos a fer un bon negoci, però destruirà la confiança a la llarga. S'ha descrit la política com l'art de mentir. Molts matrimonis acaben en divorci perquè la paraula dels cònjuges ja no té cap valor. L'aplicació d'aquest manament s'amplia en Éx. 23:1-3. La discriminació positiva no té cabuda en les pautes donades per Déu i és altra forma de trencar el novè manament.

La mentida es defineix, segons la psicòloga Lourdes Palacio, "com el comportament d'algun que, encara que està en condicions físiques o psíquiques de dir una veritat, escull intencionadament enganyar a algú sense que el destinatari ho hagi demanat". Segons els experts la mentida és una pràctica que s'inicia als quatre anys i s'exercita tota la vida pels més diversos motius". A l'haver tanta proliferació de la mentida, la nostra societat necessita posar una sèrie de controls per a verificar el que diem i aquí fa la seva aparició la burocràcia.

Tot ha d'estar justificat per un document, ja siguin factures, rebuts, permisos, contractes, declaracions, etc. De vegades, per a un cristià, el que més de li costa abandonar de la vella naturalesa és la mentida i encara que té aquesta de conèixer la veritat, no sempre camina en la veritat, perquè és possible parlar de la veritat i caminar en la mentida. Mentir té arrels profundes i ens enfrontem, no només a un pecat, sinó contra la nostra vella naturalesa sencera atrapada en les xarxes de la mentida. Històricament s'han dividit les mentides en tres categories: maliciosa, jocosa i necessària. És altre tema apassionant que devem deixar per a altra ocasió ja que necessita una discussió molt àmplia.

No alçaràs fals testimoni contra el teu proïme

per Pedro Puigvert.

2. El proïme

Aquest manament ensenya que no es pot ser testimoni fals contra el nostre proïme. Potser hagi una relació entre el novè i el tercer manament. Ambdós involucren noms i reputacions; ambdós impliquen testimonis falsos. El tercer tracta de l'atac contra el nom de Déu i el novè contra el proïme. Però hem de preguntar-nos, Qui és el meu proïme? Tot el món és el meu proïme?

Per al jueu, el proïme era sobretot el israelita i se li exigia que amara als seus enemics, però això es referia a l'enemic en el seu propi poble (Éx. 23:4-5). En el NT el cercle s'amplia, puix que el proïme es troba abans de res dintre del poble de Déu, l'Església (Ro. 15.2).

L'amor al proïme és en primer lloc un amor pel germà i tots devem dir la veritat al proïme perquè som membres d'un mateix cos (Ef. 4:25). Però l'assumpte no acaba aquí, ja que el Senyor Jesucrist va donar resposta a l'interpret de la llei que li va fer la pregunta "qui és el meu proïme?" amb la paràbola del bon samarità (Lc. 10:25-37).

Així, doncs, qualsevol que es creua en el meu camí és el meu proïme. per tant, l'aplicació d'aquest manament no es limita al nostre cercle de membres de l'església local, sinó que devem complir amb la paraula donada, fins i tot amb els enemics.

3. El fals testimoniatge

Aquesta part del manament ens remet sobretot als assumptes judicials o davant els tribunals. La paraula que es tradueix com "fals testimoniatge" no només es refereix a falsejar la veritat, sinó a dir coses que no valen gens, inútils o infundades. Per tant, inclou altres tipus de testimoniatge que poden perjudicar al proïme fora d'un tribunal. Però, en primer lloc devem examinar-lo en el marc de la pràctica de la justícia en els tribunals de l'antic Israel. La jurisprudència l'exercien els ancians d'una localitat, que constituïen una espècie de jurat (Rut 4:1-2). També havia jutges professionals (Dt. 16:18-20). No empraven advocats ni els mitjans actuals, per tant, l'element més important eren els testimonis, els quals tenien una influència decisiva sobre la vida i la mort: pel testimoniatge unànim de dos o tres testimonis es podia condemnar a mort a un acusat (Dt. 17:6, 19:15).

Davant la gravetat del seu paper podem entendre els motius que tenia Déu per a advertir amb aquest manament sobre el testimoniatge fals i d'alguna manera salvaguardar l'exercici de la justícia. A més, si els jutges descobrien a un com testimoni fals devia rebre el càstig que l'acusat hagués merescut (Dt. 19:16-19). El Senyor va prohibir matar, adulterar i robar en els manaments anteriors a aquest, però per a aconseguir-lo de manera que puguin salvaguardar la vida, el matrimoni i la propietat es necessiten institucions legals.

El testimoni fals era un gran perill. A més de tot això, l'expressió "fals testimoniatge" indica que pot haver diverses formes de falsedat. Osees 4.2 esmenta cinc pecats que recorden els deu manaments. El novè busca protegir la reputació de la persona, la qual corria un risc especial en els tribunals de justícia. Hi ha diverses formes de falsedat:

1. Calúmnies i murmuracions.

Es refereix a parlar frívolament a esquena d'una persona.

2. Jutjar precipitadament (Mt. 7:1-3).

Tot judici irreflexiu es torna en contra del que ho pronuncia.

No alçaràs fals testimoni contra el teu proïme

per Pedro Puigvert.

3. **La difamació.** És una mentida aquesta amb intenció i normalment va acompanyada de la tergiversació de les paraules aquestes per algú.

Conclusió

El Catecisme de Heidelberg resumeix aquest tema així: “En la cort i en tot lloc, dec estimar la veritat, dir-la i confessar-la amb sinceritat i fer tot el que pugui per defensar i promoure l'honor i reputació del proïme.

La llengua fa un dany incalculable, quan està plena de verí, però es pot usar per a practicar la saviesa de l'alt (Jaume. 3:1-7)”.